

IZ POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA PDH-e 31. V. 1955.

Otvarajući skupštinu, potpredsjednik PDH-e dr. Miljenko Protega pozdravio je prisutne goste — prof. dra F. Zwittera, predsjednika Saveza historijskih društava FNRJ, i prof. dra D. Jankovića, predstavnika Istoriskog društva Srbije — kao i ostale učesnike i ispričao predsjednika Društva prof. Jakšu Ravlića, koji zbog bolesti ne može prisustvovati skupštini.

Pošto ga je skupština aklamacijom izabrala za predsjedatelja skupštine, dr. Protega je dao riječ najprije prof. dru J. Šidaku, koji je održao referat o »Hrvatskoj historiografiji 1953—1955«, a zatim prof. dru F. Čulinoviću, koji je referirao o građi za historiju NO-rata.

Izvještaj o radu Upravnog odbora PDH-e pročitao je vršilac dužnosti tajnika Mirjana Gross, asistent Historijskog instituta JAZU u Zagrebu.

TAJNIČKI IZVJEŠTAJ O RADU PDH-e od 25. IV. 1954 do 31. V. 1955.

I. *Djelatnost odbora PDH-e*. Na godišnjoj skupštini 25. IV. 1954 izabran je odbor, koji se konstituirao ovako: predsjednik J. Šidak, podpredsjednik M. Protega, tajnik M. Despot, blagajnik F. Moaćanin, odbornici: V. Bogdanov, M. Brandt, F. Čulinović, K. Mali, O. Mandić. Na izvanrednoj skupštini 14. XI. 1954 zahvalio se predsjednik prof. Šidak, pa je za novog predsjednika izabran prof. J. Ravlić. Na sastanku odbora 29. III. 1955 zahvalila se drugarica M. Despot na dužnosti tajnika zbog zauzetosti drugim poslovima, pa je u odbor kooptirana drugarica M. Gross, koja je do glavne godišnje skupštine preuzela dužnost tajnika.

Odbor PDH-e imao je sastanke u prosjeku jednom mjesечно (u svemu osam), a rješavao je između ostaloga ove probleme:

1. *Izdanja PDH-e:*

a) »Historijski Zbornik«. Bilo je poteškoća u vezi sa subvencijom za »Historijski Zbornik« kao i s nakladnikom »Školskom knjigom«, jer je velik dio časopisa ostajao neprodan. Subvencija je napokon dobivena, pa je Zbornik osiguran za g. 1955 (taj će svezak biti posvećen 10-godišnjici Oslobođenja). Postignut je napredak u raspacavanju Zbornika za 1954, jer se u tome angažirao veći broj članova. Uvođenjem nove članarine od din. 40, u koju je uračunata i pretplata za »Historijski Zbornik«, mnogo je urađeno, da se osigura izlazak časopisa. U odboru se diskutiralo i o fizionomiji časopisa.

b) »Peristil«, časopis za historiju umjetnosti i arheologiju, napokon je izašao. Štampanje je započelo u studenom 1953, a časopis je izašao u ožujku 1955. U njega su uložene tri godišnje subvencije. Dalje izlaženje »Peristila« nije još zasad osigurano, ali odbor smatra, da časopis treba da ostane edicija PDH-e, pa će nastojati, da i dalje izlazi, iako redakcija »Peristila« smatra, da bi časopis trebao da izlazi u okviru Društva muzejsko-konzervatorskih radnika.

c) »Mala historijska knjižica«. Bilo je poteškoća s nakladnikom »Školskom knjigom«, jer je nakon poskupljenja knjiga velik dio novijih izdanja ostao neprodan. Međutim, promjenom fizionomije knjižnice, koja će ubuduće služiti potrebama srednje škole u skladu s novim nastavnim planom, uspjelo je naposljetku sklopiti ugovor sa »Školskom knjigom«, pa će nova izdanja uskoro izaći.

2. »*Historijski pregled*«. Časopis, koji izdaje Savez historijskih društava, izlazi od prošle godine u Beogradu, a namijenjen je srednjoškolskim nastavnicima. Odbor PDH-e zainteresiran je za taj časopis, koji ima posebnu redakciju i u Hrvatskoj (M. Despot). Dosada je u časopisu objavljeno više priloga iz pera članova našeg društva.

3. *Savjetovanje historičara Hrvatske.* Izvanredna godišnja skupština od 14. XI. 1954 zaključila je, da se održi takvo savjetovanje u proljeće 1955. Formiran je i poseban odbor, ali on nije mogao ništa uraditi. Na kraju je odbor PDH-e zaključio, da se zamišljeno savjetovanje historičara ne može ostvariti, jer Savjet za prosvjetu ne može odobriti svotu, koja je u tu svrhu potrebna. Zbog toga odbor iznosi pred ovu skupštinu slijedeći prijedlog: da se ove godine odustane od organizacije savjetovanja historičara iz cijele Hrvatske, a da se umjesto toga organizira savjetovanje u okviru zagrebačke podružnice, kojem bi prisustvovali historičari bliže okolice, a i pojedinci iz ostalih krajeva Hrvatske o svom trošku ili trošku narodnih odbora. U tu svrhu ne bi bila potrebna posebna materijalna sredstva. Svrha ovog savjetovanja bila bi, da se rasprave aktualna teoretska pitanja u našoj historiografiji i da se uspostavi kontakt između historičara izvan srednje škole i nastavnika, kao prvi preduvjet, da se s jedne strane digne nastava historije na viši nivo, a s druge potaknu naučni radnici, da svaki u svom području obradi ključne probleme, za kojima se osjeća najveća potreba.

4. *Ljetni seminari za srednjoškolske nastavnike.* Ovog će se ljeta održati dva seminarra za nastavnike: jedan savezni na Prespi, a drugi za Hrvatsku u Zadru. Seminar za Hrvatsku održat će se na zahtjev nastavnika zbog toga, što se u Hrvatskoj uvodi novi nastavni plan, koji se razlikuje od planova u ostalim republikama. Nastavnici traže seminar, koji bi im pomogao, da se lakše snađu u problematici novoga nastavnog plana. Stoga će seminar u Zadru obuhvatiti gradivo za V. i VI. razred, u kojima se u šk. god. 1955/6 predaje po novom nastavnom planu. Brigu za organizaciju seminarra u Zadru vodi odbor, sastavljen od članova zagrebačke podružnice. Odlučeno je, da se nekoliko nastavnika pošalje i na savezni tečaj. Traženju organizatora saveznog tečaja, da se pošalju neki predavači iz Hrvatske, odbor PDH-e nije mogao udovoljiti, jer trošak za predavače snose republička društva. Međutim, PDH-e ne raspolaže potrebnim materijalnim sredstvima, a Savjet za prosvjetu angažiran je materijalno za zadarski seminar.

5. *Međunarodni kongres historičara u Rimu.* Odbor PDH-e uspio je, da Savjet za prosvjetu odobri devize za trojicu historičara, koji će sudjelovati na kongresu u Rimu (početkom rujna 1955).

6. Suradnja PDH-e sa Savezom historijskih društava FNRJ i historijskim društvima drugih republika bila je slaba. Održavala se samo u vezi s nekim tekućim pitanjima.

7. *Kongres historičara Jugoslavije 1954.* PDH-e nije dosada moglo upoznati svoje članove s rezultatima i iskustvima toga kongresa. Glavni je razlog tome, što materijali s kongresa nisu još uvijek u potpunosti sređeni, pa nam nedostaje opći pregled na rad kongresa. »Historijski Zbornik« donijet će izvještaj o radu kongresa. Iz Hrvatske prisustvovalo je kongresu 60 historičara s 31 referatom.

8. Veza s podružnicama PDH-e bila je u početku slaba, ali je sada nešto življa. Održavana je povremeno veza u tekućim pitanjima, ali se odbor nije mogao angažirati, da podružnicama pruži veću pomoć. Jedan je od razloga pomanjkanje materijalnih sredstava, koja bi omogućila pojedinim članovima odbora PDH-e da putuju u sjedišta podružnica i uspostavljaju lični kontakt.

II. *Rad podružnica.* PDH-e ima sada 256 članova, ne računajući Društvo u Puli i podružnicu u Karlovcu, koji nisu poslali potrebne podatke.

1. *Podružnica u Zagrebu* ima 86 članova, koji redovito plaćaju članarinu. Ona će svakako u daljem učvršćivanju svoje organizacije povećati broj članova. Podružnica je osnovana na prošlogodišnjoj skupštini. Rad Zagrebačke podružnice predstavlja najveći uspjeh u djelatnosti PDH-e. Podružnica je usmjerila svoj rad na jedan sektor, koji je dosada bio zanemaren: okupila je, naime, velik broj zagrebačkih nastavnika historije, pa ako tako nastavi, možda će u toku iduće godine obuhvatiti sve zagrebačke nastavnike historije. Srednjoškolska sekcija podružnice sastajala se svakih 14 dana, a uspješno je rješavala pitanja u vezi s novim nastavnim planom i nastavnim sredstvima. Zasluga je podružnice, što je dobivena subvencija za ljetni seminar u Zadru, a njeni članovi preuzeli su i brigu za organizaciju tog seminarra. Osim toga, srednjoškolska sekcija povelala je svoje članove na uspješnu dvodnevnu ekskurziju u Hrvatsko Zagorje, gdje su razgledani historijski spomenici. Da bi se pomoglo nastavnicima u vezi s novim nastavnim planom, održavana su za njih pre-

davanja iz historije umjetnosti i filozofije. U okviru podružnice također su organizirana predavanja s različitim historijskih područja, koja su se održavala svakih 14 dana. U svemu je bilo 11 takvih predavanja. U usporedbi s godinom 1953/4 interes je za ta predavanja donekle pao. Jedan od glavnih razloga je u tome, što su ona kolidirala s predavanjima za srednjoškolske nastavnike, a to se odmah odrazilo na posjetu. Nastojat će se, da se to ubuduće ne ponovi. Podružnica bi se morala više nego dosad založiti, da se uspostavi stalna suradnja između srednjoškolskih nastavnika i historičara izvan srednje škole.

2. *Podružnica u Dubrovniku* ima 51 člana. Ona je u toku prošle godine organizirala 10 predavanja, na kojima je posjet šire publike bio razmjerno dobar, ali je odaziv nastavnika i službenika prosvjetno-kulturnih ustanova bio slab. Članovi podružnice održali su također niz predavanja u Pučkom sveučilištu, na radiostanici itd. U naučnim publikacijama surađuje velik broj članova. Podružnica se zainteresirala za nastavu historije u srednjim školama, pa održava vezu sa Srednjom pomorskom školom i gimnazijom.

3. *Podružnica u Zadru* ima 30 članova. Iako je osnovana već 1952, ona donekadna nije radila. Međutim, dolaskom novih nastavnika historije na zadarske srednje škole, kao i osnutkom novih ustanova (Institut Filozofskog fakulteta, Institut Jugoslavenske akademije i Gradski muzej) sabrao se u Zadru izvjestan broj ljudi, koji su osjetili potrebu da podružnica proradi. Tada je inicijativa, koja je došla od uprave PDH-e, našla povoljnije prilike, i na osnivačkoj skupštini 10. XII. 1954 uspjelo je okupiti 30 članova. Perioda od tada do danas može se smatrati vremenom okupljanja i učvršćivanja različitih formi rada. Za školsku omladinu formiran je seminar za društvene nauke, koji vode članovi podružnice: nastavnici i drugi. Bilanca rada još je skromna, ali se u gradu ipak osjeća, da podružnica postoji, pa će i Savjet za prosvjetu NO podijeliti podružnici neku pomoć. Zadarska podružnica očekuje od PDH-e savjete i pomoć u vezi sa svojim radom, a željela bi da se upozna i s iskustvima drugih podružnica.

4. *Podružnica u Sisku* ima 16 članova. Osnovana je 8. II. 1955. U podružnici je održano uspješno predavanje o arheološkim otkrićima u Sisku 1953/4. Podružnica bi željela, da se na jednom savjetovanju upozna s radom onih podružnica, koje već rade dulje vremena, kako bi se mogla koristiti njihovim iskustvom. Ona ima uvjeta, da svoj rad što bolje razvije.

5. *Podružnica u Šibeniku* ima 16 članova, ali nastoji, da se taj broj poveća. Održana su tri predavanja, a članovi su podružnice radili na skupljanju historijske građe u Šibenskom arhivu. Brojni fragmenti iz historije Šibenika objavljeni su u lokalnoj štampi.

6. *Društvo za povijest i kulturna pitanja Istre* u Puli održalo je više predavanja. Članovi su sudjelovali u priređivanju izložbi prilikom pulskog festivala i pružili pomoć naučnim ekipama i ekskurzijama. Uspostavljena je veza s Maticom Hrvatskom radi izdavanja Pulskog zbornika. Društvo će izdavati reviju sličnu Riječkoj. Osim toga se angažiralo u iskapanjima i u vezi sa zaštitom spomenika i muzejima.

7. *Podružnica u Rijeci* ima 28 članova. U toku godine upravni je odbor održao 6 sastanaka. Kongresu historičara prisustvovala su tri druga sa dva referata. Oni su informirali podružnicu o radu kongresa. U toku godine održana su tri predavanja. Članovi su sudjelovali u različitim izdanjima i na izložbama u vezi s historijom NOB-e. Podružnica priprema izdanje svoga Godišnjaka u povodu 10-godišnjice Oslobođenja, koji bi zatim imao da nastavi s izlaženjem. Međutim, materijalno pitanje u vezi s tim izdanjem nije još riješeno. Nastavnici historije su se zainteresirali za rad podružnice i traže da im se održe predavanja. Iskustvo je pokazalo, da postoje uvjeti za rad podružnice. Prošla je godina pokazala put, kojim treba poći, da ona postigne što bolji uspjeh.

8. Ostale podružnice, iako su bile dvaput pozvane, nisu poslale izvještaj o radu, a to je najbolji znak, da nisu dovoljno aktivne. Broj članova podružnice u Splitu iznosi 29, a za podružnicu u Karlovcu nema podataka.

III. Prema svemu treba konstatirati napredak PDH-e u tome, što su proradile tri podružnice, a i veći krug ljudi počeo je pokazivati interes za djelatnost PDH-e. Na temelju dosadašnjeg iskustva mislimo, da bi novi odbor PDH-e trebao usmjeriti svoju aktivnost na slijedeća pitanja:

- 1) proširenje društva osnivanjem novih podružnica;
  - 2) međusobno zблиženje i izmjena iskustava podružnica direktno i preko PDH-e;
  - 3) veća pomoć odbora PDH-e podružnicama, a s druge strane veći utjecaj podružnica na odbor PDH-e;
  - 4) stalna veza i izmjena iskustava s historijskim društvima u drugim republikama;
  - 5) stalna veza i izmjena mišljenja između historičara na sektorima izvan srednje škole i srednjoškolskih nastavnika;
  - 6) PDH-e treba da se ozbiljno pozabavi najaktuelnijim teoretskim pitanjima naše historiografije, koristeći se iskustvima kongresa historičara Jugoslavije 1954;
  - 7) aktivizacija mladih naučnih radnika i nastavnika u PHD-e i pomoć PDH-e u rješavanju njihovih problema;
  - 8) popularizacija historijske nauke među širim slojevima, kao i popularizacija samog PDH-e kroz štampu i slično;
  - 9) suradnja s Društvom arhivista;
  - 10) veza s historijskim društvima u inozemstvu;
  - 11) potrebno je pokušati, da se dobije makar kakva skromna subvencija za potrebe društva.
- Izveštaj o stanju društvene blagajne podnio je blagajnik F. Moačanin, kustos Muzeja Srba u Hrvatskoj.

IZVJEŠTAJ BLAGAJNIKA ZA VRIJEME OD 1. IV. 1954 DO 30. IV. 1955.

Prihodi	Dinara	Rashodi	Dinara
1) Saldo na 1. IV. 1954	739.775.—	1) Subvencije »Škol. knjizi« za edicije	1.050.000.—
2) Subvencije:		2) Honorari autorima	466.532.—
a) N. O. G. Z. za Kongres u Beogradu	100.000.—	3) Otkup »Hist. Zbor.« za zamjenu i davanje članovima uz rabat	40.389.—
b) Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu za Kongres	400.000.—	4) Putni troškovi uključivši Kongres	436.322.—
c) Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu za edicije	1.320.000.—	5) Troškovi administracije	27.269.—
3) Članarina	20.186.—	6) Članarina Savezu hist. društava	10.000.—
4) Naplata »Hist. Zbor.«	14.756.—	7) Troškovi poslovanja s Nar. bankom	7.842.—
5) Kamati Nar. banke	32.721.—	8) Poštarina	11.837.—
		9) Saldo na 30. IV. 1955	577.247.—
	2.627.438.—		2.627.438.—

Pošto je prof. dr. G. Gamulin pročitao izvještaj Nadzornog odbora, koji je blagajnu pronašao u redu, prešlo se na diskusiju o podnesenim izvještajima.

Prof. dr. Fran Zwitter pozdravlja skupštinu u ime Saveza i Zgodovinskog društva Slovenije, te ističe, da se suradnja historičara Jugoslavije počela uspješno ostvarivati preko Saveza. Govornik ukratko informira skupštinu o radu Saveza od kongresa 1954 do danas. Savez će izdati publikaciju o prošlogodišnjem kongresu historičara u Beogradu, a priprema se i publikacija o jugoslavenskoj historiografiji u vezi s međunarodnim kongresom historičara u Rimu. Ovog ljeta Savez organizira tečaj nastavnika historije na Prespanskom jezeru. Prelazeći na probleme

Zgodovinskog društva Slovenije, prof. Zwitter konstatira, da slovenski historičari obrađuju najviše period od XVI. do XVIII. st., pa i historiju NOB-e, a gotovo se i ne bave historijom XIX. st. i stare Jugoslavije. Pitanje arhiva akutno je i u Sloveniji. Svršava s nadom, da će suradnja između obaju bratskih društava bivati s vremenom sve tješnja.

Prof. dr. Dragoslav Janković pozdravlja skupštinu u ime Istoriskog društva Srbije i ističe, da je kontakt između naših društava još uvijek nedovoljan. Treba pojačati nastojanja u tom pravcu, jer su nam problemi isti. Govornik ukratko informira skupštinu o djelatnosti Istoriskog društva Srbije, kojemu je sada uspjele organizaciono učvrstiti svoje podružnice i time stvoriti uvjete za njihov rad. Društvo je povećalo svoju izdavačku djelatnost i pored velikih štamparskih teškoća, zbog kojih, na pr., »Istoriski Glasnik« redovito leži u štampariji i po osam mjeseci.

Prof. Vjekoslav Štefanić, naučni suradnik Hist. instituta JAZU, govori o problemu organizacije naučne i izdavačke djelatnosti, o kojem bi trebalo povesti ozbiljnu diskusiju na savjetovanju historičara. Govornik smatra, da bi trebalo izdavati historijske radove u utvrđenim kolekcijama i serijama. Slučajnost koja sada vlada u tom pogledu otežava rad historičarima. Pored toga trebalo bi se angažirati na izdavanju izvora. Govornik se ne slaže s mišljenjem, da treba izdavati samo monografije. Dakako, historijska građa ne bi se smjela izdavati po pojedinim časopisima, već sistematski, kao što je bilo na pr. u Codex diplomaticus-u. Diskutant misli da bi se o problemima, koje su iznijeli prof. Šidak i prof. Čulinović u svojim referatima, trebalo pisati i u štampi, kako bi se stvorila bolja mogućnost za rješavanje akutnih pitanja.

Prof. Dinko Foretić, upravitelj Državnog arhiva u Zadru, pozdravlja skupštinu u ime Zadarske podružnice. Smatra, da bi aktivnost naših podružnica trebala biti usmjerena više u pravcu djelovanja na kulturni život, a manje na stručno uzdizanje članova. Govornik smatra, da bi izmjena iskustava između pojedinih podružnica bila vrlo potrebna. Zadarska će se podružnica angažirati za uspjeh ljetnog seminara za nastavnike.

Dr. Miljenko Protega u prvom redu utvrđuje, da Društvo do danas nije uspjele da se sistematski bavi osnovnim problemima historiografije, nastave historije i problemima naučnih i nastavničkih kadrova. Društvo se pretežno bavilo organizacionim problemima, i to ne uvijek s uspjehom.

Problem kadrova nije do danas riješen. Mladih kadrova nema dovoljno ni u kvantitativnom ni u kvalitativnom pogledu. Pored toga, mladi su kadrovi uglavnom prepušteni sami sebi; ne radi se sistematski na njihovu daljnjem uzdizanju i usavršavanju. Krupnu odgovornost u tom pravcu ima tzv. starija generacija, koja nije u potrebnoj mjeri odgajala mlade kadrove. Smatra da bi Povijesno društvo Hrvatske trebalo da se aktivizira i u pravcu odgajanja i usavršavanja tih kadrova i da, radi uspješnijeg rada na rješavanju tog pitanja, koordinira svoju djelatnost sa ostalim naučno-nastavnim ustanovama.

Diskutant, nadalje, konstatira da nema sistematske povezanosti i suradnje između mladih, tzv. srednjih i tzv. starijih kadrova u oblasti historiografije.

Diskutant također smatra, da u našoj nauci nema dovoljno ni sistematskog ni planskog rada na naučnom ispitivanju i obrađivanju osnovnih problema naše nove i novije nacionalne historije, jer, podvlači diskutant, izučavanje historije za nas ne smije da bude nagomilavanje činjenica odnosno pukog znanja o tim činjenicama, nego naučno i napredno istraživanje naše historije. Ona treba, između ostalog, da služi i idejno-političkom formiranju novih generacija u smislu zahtjeva koje postavlja društvo, koje teži tome da ostvari socijalizam. Diskutant drži, da se ne bi moglo ustvrditi, da sve naše ustanove i historičari uporno rade na svojim zadacima u izloženom pravcu. Historija je i politička nauka, utvrđuje diskutant, a o tome se ne vodi dovoljno računa. Premda se o marksizmu u našoj historiografiji mnogo govori, — u stvari marksistička odnosno materijalistička interpretacija historijskih činjenica i podataka ili ne postoji uopće ili je samo površna i formalna.

Diskutant misli, da nije ispravno gledište onih koji tvrde, da je potpuno svejedno s kakvim se problemima bavi naša historiografija, već da je glavno da je taj problem materijalistički interpretiran. Međutim, nije svejedno da li se netko ope-

tovano bavi, primjerice, smrću Zvonimira (i sličnim pitanjima) ili problemima naše novije historije, naročito one XIX. i XX. vijeka.

U pogledu same nastave historije na našim školama, diskutant smatra, na osnovu nekih svojih opažanja, da se na mnogim našim srednjim školama historija predaje nesuvremeno. Mnogo je tome pridonijelo i to, što naši studenti, u toku fakultetskog obrazovanja, ne dobivaju jednu određenu idejno-političku koncepciju o važnosti i ulozi nastave historije, naročito u pravcu idejnog formiranja mladih generacija. Razumije se, tvrdi diskutant, da ta koncepcija mora biti napredna, t. j. socijalistička.

Diskusant smatra, da Fakultet treba u toku stručne nastave da razvija takvu koncepciju i da ju prenosi na studente, buduće nastavnike i naučne radnike.

Pored toga drži, da treba uspostaviti prsnije veze između nastavnika historije u srednjim školama i historičara na Sveučilištu, institutima i drugim ustanovama, jer su srednjoškolski nastavnici često prepušteni sami sebi.

Prelazeći na »Historijski Zbornik« kao društvenu ediciju, diskutant je uvjeren, da »Historijski Zbornik« uglavnom s uspjehom rješava svoje zadatke i da stoga treba odati priznanje redakciji i glavnom uredniku. Podvlačeći naučni nivo radova štampanih u »Historijskom Zborniku«, diskutant naročito ističe kao pozitivno, što je »Historijski Zbornik« mobilizirao mnogo mladih ljudi, što je štampao njihove radove i na taj način im dao poticaj za daljnji rad. Smatra da i drugim sredstvima treba raditi na organizaciji mladih naučnih radnika.

Završavajući, diskutant se slaže s prijedlogom da se osnuje izdavačko poduzeće, koje bi se sistematski i na osnovu jednog dugoročnijeg plana bavilo izdavanjem edicija iz oblasti historije i graničnih nauka.

Na koncu, drug Protega apelira na sve naše kadrove, koji rade na historiografiji, da prijeđu preko stvari koje ih dijele i da se nađu na zajedničkom terenu i na zajedničkom poslu naučne interpretacije naše nacionalne historije.

Drugarica Mirjana Gross govori o problemu mladih historičara, koji nemaju pomoći od starije generacije historičara, u prvom redu zbog ličnih odnosa, koji vladaju među starijim historičarima. Povijesno društvo mora nastojati, da se mladi historičari međusobno približe, da uspostave stalnu suradnju izmjenom mišljenja i diskusijom o problematici, koju rad na konkretnom historijskom materijalu nameće mladom historičaru. Bude li svaki mladi historičar radio sam za sebe, potpuno odijeljen od svojih kolega, kao što je to slučaj kod starije generacije historičara, nemoguće je očekivati napredak naše historiografije u marksističkom pravcu.

Prof. Lolika Đuranović govori o akutnom problemu školovanja nastavnika povijesti. Mladi kadrovi, koji dolaze s fakulteta, ne zadovoljavaju ni za stari, a pogotovu ne za novi nastavni plan. Oni se teško snalaze, pa im treba pomoći.

Prof. dr. Jaroslav Sidak ističe, da većina slušača historije ne studira iz interesa za nauku, već prije svega zbog uhljebljenja. Studenti nastoje samo oko toga, da dobiju onaj minimum znanja, koji im je u tu svrhu potreban. Zbog toga su takvi rezultati i na školama. Sveučilišni nastavnik marksist ne može naći druge forme odgoja nego da na konkretnom historijskom materijalu izlaže marksističko shvaćanje historije, a baš u tom pogledu nailazi on na pasivnost studenata. Govornik se žali također na nezinteresiranost nastavnika historije u pogledu Historijskog zbornika, jer je od predviđenih 150 komada posljednjeg godišta prodano među zagrebačkim nastavnicima samo 15.

Prof. Olga Salzer konstatira, da među nastavnicima postoji interes za Historijski zbornik. Za mali broj prodanih primjeraka kriva je loša distribucija.

Drugarica Đuranović smatra, da fakultetski studij kao cjelina ne odgovara potrebama srednje škole. Jedan od načina rješavanja tog pitanja bio bi u stipendiranju, koje bi stimulatavno djelovalo na zalaganje studenata za vrijeme studija. (Time je diskusija bila završena.)

Skupština je zatim razriješila dosadašnji Upravni odbor njegove dužnosti, primila nova pravila PDH i prijedloge odbora, da se predviđeno savjetovanje historičara Hrvatske, zbog materijalnih teškoća, održi u okviru zagrebačke podružnice, i da »Peristil« i dalje ostane edicija PDH.

Na kraju je skupština izabrala slijedeće odbore PDH:

Upravni odbor Povijesnog društva Hrvatske: Ravlić Jakša, suradnik JAZU; Šidak dr. Jaroslav, red. prof. Filozofskog fakulteta; Protega dr. Miljenko, drž. sekretar Drž. sekretarijata za pravosudnu upravu NRH; Bogdanov dr. Vaso, izv. prof. Filozofskog fakulteta; Čulinović dr. Ferdo, red. prof. Pravnog fakulteta; Brandt dr. Miroslav, asistent Filozofskog fakulteta; Gross Mirjana, asistent Historijskog instituta JAZU; Janaček Edo, prof. XX. Osmogodišnje škole; Klaić dr. Nada, asistent Filozofskog fakulteta; Đuranović Lolika, profesor XIII. Gimnazije; Moačanin Fedor, kustos Muzeja Srba u Hrvatskoj.

Nadzorni odbor: Stulli Bernard, tajnik Jadranskog instituta JAZU; Gamulin dr. Grga, docent Filozofskog fakulteta; Marjanović Milan, akademik.

Sud čast: Horvat dr. Marijan, redoviti prof. Pravnog fakulteta; Rojnić Matko, upravitelj Sveučilišne i narodne biblioteke; Cotić Mara, prof. VI. Gimnazije.

Redakcija »Historijskog zbornika«: Šidak dr. Jaroslav; Ravlić Jakša; Mandić dr. Oleg, izv. profesor Pravnog fakulteta.

Redakcija »Male historijske biblioteke«: Mali Karmen, direktor VI. Gimnazije; Kolaković dr. Juraj, prof. X. Gimnazije; Kampuš Ivan, nastavnik Osmogodišnje škole; Moačanin Fedor; Matković Hrvoje, prof. XIII. Gimnazije.

Redakcija »Peristila«: Gamulin dr. Grga; Prelog dr. Milan, predavač Filozofskog fakulteta; Vinški dr. Zdenko, naučni suradnik Arheološkog muzeja; Stahuljak Tihomil, konzervator.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

GODINA VIII.

1955

BROJ 1—4

N A K L A D A »Š K O L S K A K N J I G A« / Z A G R E B

Redakcioni odbor

OLEG MANDIĆ
JAKŠA RAVLIĆ
JAROSLAV ŠIDAK

Glavni i odgovorni urednik

JAROSLAV ŠIDAK

IZDAJE
POVIJESNO DRUŠTVO HRVATSKE
ZAGREB